

E-administracja

**Skuteczna, odpowiedzialna i otwarta
administracja publiczna
w Unii Europejskiej**

REDAKCJA

Sławomir Dudzik · Inga Kawka · Renata Śliwa

Krakow Jean Monnet Research Papers

E-administracja

Krakow Jean Monnet Research Papers

1

E-administracja

**Skuteczna, odpowiedzialna i otwarta
administracja publiczna
w Unii Europejskiej**

REDAKCJA

Sławomir Dudzik · Inga Kawka · Renata Śliwa

Kraków 2022

Sławomir Dudzik
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
✉ s.dudzik@uj.edu.pl

Inga Kawka
Uniwersytet Jagielloński, Kraków
✉ inga.kawka@uj.edu.pl

Renata Śliwa
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN, Kraków
✉ renata.sliwa@up.krakow.pl

© Copyright by individual authors, 2022

Recenzja: dr hab. Agata Jurkowska-Gomułka, prof. WSiZ

Opracowanie redakcyjne: Patrycjusz Piławski, Piotr Art

Projekt okładki: Marta Jaszczuk

ISBN 978-83-8138-673-9
<https://doi.org/10.12797/9788381386739>

Publikacja dofinansowana przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

With the support of Jean Monnet Activities within ERASMUS+ Programme of the European Union

Wsparcie Komisji Europejskiej dla produkcji tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają jedynie poglądy autorów, a Komisja nie może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w niej zawartych.

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel.: 12 421-13-87; 12 431-27-43
e-mail: publishing@akademicka.pl

Księgarnia internetowa: <https://akademicka.com.pl>

SPIS TREŚCI

Słowo wstępne	7
---------------------	---

CZĘŚĆ I

E-ADMINISTRACJA Z PERSPEKTYWY PRAWA EUROPEJSKIEGO

SŁAWOMIR DUDZIK

Podstawy prawne działania e-administracji a ochrona danych osobowych	13
--	----

MAGDALENA FEDOROWICZ

E-administracja nadzorcza na rynku finansowym UE a stabilność finansowa z perspektywy projektów rozporządzeń DORA i MiCA.....	29
--	----

MONIKA NIEDŹWIEDŹ

Dokument w postaci elektronicznej jako dowód w postępowaniu administracyjnym i sądowoadministracyjnym w świetle wytycznych Rady Europy	49
---	----

DAMIAN SZULC

Is the Central Register of Beneficial Owners a Reliable and Independent Source of Information? Different ways of Implementing the 4th and 5th AML Directives in Poland and Germany	69
--	----

CZĘŚĆ II

CYFRYZACJA ADMINISTRACJI JAKO KATALIZATOR TRANSFORMACJI W KIERUNKU

ADMINISTRACJI OTWARTEJ, ODPOWIEDZIALNEJ I ŚWIADCZĄCEJ E-USŁUGI

DLA OBYWATELI

INGA KAWKA

Wdrożenie sieci 5G jako warunek rozwoju europejskich inteligentnych miast.....	91
--	----

ADAM J. JAROSZ

Digitalizacja usług publicznych na przykładzie biletów komunikacji miejskiej	111
--	-----

ALICJA SIKORA

Rozważania o koncepcji e-demokracji w unijnym porządku prawnym	127
--	-----

ALEKSANDRA SOŁTYSIŃSKA

E-procurement and the Principle of Transparency in Public Procurement in the European Union	147
--	-----

RENATA ŚLIWA

Regulatory Impact Assessment –

Retrospect Preview, Purpose, Consequences: Toward e-RIA..... 165

CZĘŚĆ III

AKTUALNE WYZWANIA CYFROWE DLA POLSKIEJ ADMINISTRACJI

MARIUSZ GODLEWSKI

E-administracja w procesie inwestycyjnym. Elektroniczna forma składania wniosków
w postępowaniu budowlanym – uwagi na tle ostatnich nowelizacji prawa
budowlanego..... 185

TOMASZ GRZYBOWSKI

Granice cyfrowej kontroli podatnika na przykładzie zmian uszczelniających w VAT 203

MAŁGORZATA KOŻUCH

Czy e-postępowanie mediacyjne zwiększa odpowiedzialność administracji?..... 221

ELŻBIETA MAŁECKA

Wybrane aspekty wdrożenia i funkcjonowania e-administracji w Polsce na przykładzie
Urzędu Transportu Kolejowego 237

PIOTR RUCZKOWSKI

Elektroniczny tytuł wykonawczy w postępowaniu egzekucyjnym w administracji 255

CZĘŚĆ IV

E-ADMINISTRACJA JAKO CZYNNIK ZWIĘKSZAJĄCY POTENCJAŁ ADMINISTRACJI

PUBLICZNEJ W PAŃSTWACH CZŁONKOWSKICH UE I PAŃSTWACH STOWARZYSZONYCH ORAZ ORGANIZACJACH MIĘDZYNARODOWYCH

ITAI APTER

International and EU E-Norm and Decision Making (E-Governance):
Lessons for Public Administrations for the COVID-19 Era and Beyond..... 269

MIOMIRA P. KOSTIĆ

E-Public Policies and the Issue of Gender Equality..... 287

CHRISTINE MENGÈS-LE PAPE

Migration et e-administration en France..... 305

ONDREJ MITAL

The Impact of Social Media Use on E-communication Between Government
and Public: The Case of Slovakia 315

Indeks osobowy 337

SŁOWO WSTĘPNE

Celem priorytetowym Unii Europejskiej w ciągu ostatnich dziesięciu lat XXI w. było tworzenie bardziej inteligentnej Europy dzięki wspieraniu cyfrowej transformacji społecznej i gospodarczej i pełnemu wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych¹. Z aktualnych dokumentów strategicznych UE wynika, że realizacja transformacji cyfrowej Europy pozostaje, obok transformacji ekologicznej, najważniejszym wyzwaniem dla UE. Zgodnie ze strategią przygotowaną na 5 lat (do 2025 r.) pt. *Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy*², UE ma: 1) opracowywać, wprowadzać i stosować technologie przynoszące korzyści ludziom; 2) zapewniać rozwój uczciwej i konkurencyjnej gospodarki wykorzystującej technologie, produkty i usługi cyfrowe; 3) kształtować otwarte, demokratyczne i zrównoważone społeczeństwo. Ponadto kryzys spowodowany COVID-19 ukazał konieczność przyspieszenia cyfrowej transformacji UE. Jak zauważyła Komisja w komunikacie *Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie*³, pandemia COVID-19 wywołała

radykalną zmianę roli i postrzegania transformacji cyfrowej w naszych społeczeństwach i gospodarkach oraz spowodowała przyspieszenie tego procesu. Technologie cyfrowe są obecnie niezbędne w pracy, nauce, rozrywce, kontaktach towarzyskich, zakupach i w celu uzyskania dostępu do wszelkiego rodzaju usług – od świadczeń zdrowotnych po dostęp do kultury.

Realizacja założeń *Cyfrowego kompasu* ma prowadzić m.in. do transformacji cyfrowej usług publicznych. Cyfrowa modernizacja usług publicznych zakłada, że do

¹ Komunikat Komisji, *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, Bruksela, 3.03.2010, KOM(2010) 2020 final, s. 13; Komunikat Komisji, *Europejska agenda cyfrowa*, Bruksela, dnia 19.05.2010 r., KOM(2010)245 final; Komunikat Komisji, *Strategia jednolitego rynku cyfrowego dla Europy*, Bruksela, dnia 6.05.2015 r., COM(2015) 192 final.

² Komunikat Komisji, *Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy*, Bruksela, dnia 19.02.2020 r., COM(2020) 67 final, s. 1.

³ Komunikat Komisji, *Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie*, Bruksela, dnia 9.03.2021 r., COM(2021) 118 final, s. 2-3.

końca 2030 r. 100% najważniejszych usług publicznych świadczonych będzie online dla obywateli i przedsiębiorstw Unii; 100% obywateli Unii uzyska dostęp do dokumentacji medycznej (rejestry elektroniczne); 80% obywateli będzie mogło korzystać z rozwiązań w zakresie cyfrowej tożsamości.

Pierwszoplanowy charakter i znaczenie transformacji cyfrowej europejskiej administracji dla europejskiej gospodarki i społeczeństwa stał się powodem zorganizowania konferencji poświęconej tej problematyce przez Katedrę Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego wraz z Instytutem Prawa i Ekonomii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie w dniach 12-13 maja 2021 r. Tematyka konferencji objęła analizę wdrożenia i funkcjonowania e-administracji w Polsce i w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu elektronizacji na otwartość, odpowiedzialność, a także na racjonalność i skuteczność administracji publicznej. Z procesu transformacji administracji pod wpływem technologii informacyjnych i komunikacyjnych wynikają jednak nie tylko korzyści, ale też zagrożenia. Konferencja została poświęcona obu tym aspektom. Przedmiotem dyskusji była również analiza i ocena prawnych, społecznych, politycznych i ekonomicznych podstaw działania e-administracji oraz uwarunkowań jej rozwoju. Ponieważ polska administracja publiczna funkcjonuje w europejskiej przestrzeni administracyjnej, refleksji naukowej poddano również problematykę e-administracji w UE i w innych krajach europejskich, w tym w państwach Partnerstwa Wschodniego i Bałkanów Zachodnich. Konferencja zorganizowana została w ramach realizowanego przez Katedrę Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego koordynowanego przez Profesora Sławomira Dudzika i dr hab. Inge Kawkę projektu Jean Monnet Module „E-administracja – europejskie wyzwania dla administracji publicznej w państwach członkowskich UE i krajach partnerskich/eGovEU+”. Celem projektu jest m.in. upowszechnianie i pogłębianie wiedzy na temat wdrażania e-administracji w Europie wśród studentów, praktyków oraz naukowców. Organizowane w ramach projektu konferencje są okazją do zaprezentowania i przedyskutowania wyników badań naukowych oraz stanowią forum dyskusji na temat najlepszych praktyk dotyczących digitalizacji administracji w państwach członkowskich UE oraz krajach partnerskich. Wśród uczestników i prelegentów wystąpili przedstawiciele instytucji i sądów UE oraz naukowcy z siedemnastu uczelni polskich i ośmiu zagranicznych z: Francji, Bułgarii, Słowacji, Rumunii, Serbii, Albanii, Ukrainy i Izraela.

Niniejsza książka zawiera artykuły przygotowane na podstawie przedstawionych na konferencji referatów. Zebrane w monografii opracowania dotyczą bardzo szerokiego spektrum zagadnień związanych z cyfrową transformacją administracji publicznej w Europie. Analizują one e-administrację z perspektywy prawa europejskiego w tak ważnych dla funkcjonowania sektora publicznego oraz mających wpływ na obywateli

i przedsiębiorstwa dziedzinach jak: ochrona danych osobowych (Sławomir Dudzik), nadzór na rynku finansowym UE (Magdalena Fedorowicz), administracyjne prawo procesowe (Monika Niedźwiedź), ochrona przed terroryzmem i praniem brudnych pieniędzy (Damian Szulc). Ponadto cyfryzacja administracji jest w monografii przedstawiona jako katalizator transformacji w kierunku administracji otwartej, odpowiedzialnej i świadczącej e-usługi dla obywateli. Przedstawiono przede wszystkim kwestie związane z: rozwojem inteligentnych miast (Inga Kawka), elektronicznymi biletami komunikacji miejskiej (Adam J. Jarosz), e-demokracją w uniijnym porządku prawnym (Alicja Sikora), zwiększaniem przejrzystości przy udzielaniu zamówień publicznych dzięki ich elektroniczności (Aleksandra Sołtysińska) oraz z wprowadzeniem elektronicznej oceny skutków regulacji (Renata Śliwa). Cyfryzacja stanowi również wyzwanie dla polskiej administracji. W monografii poruszono problemy dotyczące e-administracji w procesie inwestycyjnym (Mariusz Godlewski), granic cyfrowej kontroli podatnika na przykładzie zmian uszczelniających w VAT (Tomasz Grzybowski), rozwiązań cyfrowych w działalności Urzędu Transportu Kolejowego (Elżbieta Małecka) oraz elektronicznego tytułu wykonawczego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Piotr Ruczkowski). Ostatnia część opracowania dotyczy e-administracji jako czynnika zwiększającego potencjał administracji publicznej w państwach członkowskich UE i państwach stowarzyszonych oraz na szczeblu międzynarodowym. Przedstawiono w niej wpływ elektroniczności administracji na stanowienie prawa oraz podejmowanie decyzji przez organizacje międzynarodowe (Itai Apter), na politykę równości płci w Serbii (Miomira P. Kostić), na politykę migracyjną we Francji (Christine Mengès-Le Pape) oraz wykorzystanie mediów społecznościowych w komunikacji elektronicznej między rządem a społeczeństwem na Słowacji (Ondrej Mital).

Pragniemy podziękować wszystkim uczestnikom konferencji za aktywny udział, autorom artykułów zwartych w niniejszej książce za ich przygotowanie, a także członkom Komitetu Organizacyjnego Konferencji za trud włożony w jej organizację.

Monografia adresowana jest do badaczy zajmujących się administracją, prawem administracyjnym i europejskim, praktyków: sędziów, prokuratorów, urzędników państwowych, adwokatów i radców prawnych oraz studentów prawa, administracji i ekonomii. Mamy nadzieję, że pozwoli to poszerzyć wiedzę na temat cyfryzacji administracji w Polsce i Europie oraz zachęci czytelników do dalszych studiów w tej dziedzinie.

Sławomir Dudzik

Inga Kawka

Renata Śliwa

Książka powstała w ramach realizowanego przez Katedrę Prawa Europejskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego i koordynowanego przez prof. Sławomira Dudzika i dr hab. Ingę Kawkę projektu Jean Monnet Module pt. „E-administracja — europejskie wyzwania dla administracji publicznej w państwach członkowskich UE i krajach partnerskich/eGovEU+”.

Zebrane w monografii artykuły naukowe dotyczą szerokiego spektrum zagadnień związanych z cyfrową transformacją administracji publicznej w Europie. Pierwsza część książki została poświęcona analizie e-administracji z perspektywy prawa europejskiego. Następnie cyfryzację administracji przedstawiono jako katalizator transformacji administracji otwartej, odpowiedzialnej i świadczącej e-usługi dla obywateli. Książka ukazuje również wpływ digitalizacji na funkcjonowanie polskiej administracji publicznej. Ostatnia część opracowania dotyczy e-administracji jako czynnika zwiększającego potencjał administracji w państwach członkowskich UE i państwach stowarzyszonych oraz na szczeblu międzynarodowym.

Monografia adresowana jest do badaczy zajmujących się administracją, prawem administracyjnym i europejskim, praktyków: sędziów, prokuratorów, urzędników państwowych, adwokatów i radców prawnych oraz studentów i doktorantów prawa, administracji i ekonomii. Mamy nadzieję, że publikacja poszerzy wiedzę na temat cyfryzacji administracji w Polsce i Europie oraz zachęci do dalszych studiów w tej dziedzinie.

<https://akademicka.pl>

ISBN 978-83-8138-673-9

